

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA
BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

"TASDIQLAYMAN"

Samarqand davlat veterinariya
meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti

Ro'yxatga olindi: № BD-60811100-1.10

rektori

X.B.Yunusov

2025-yil "29" 08

2025-yil "29" 08

**DORIVOR O'SIMLIKLAR FLORASI VA SISTEMATIKASI
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi: 800000 - Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya

Ta'lim sohasi: 810000 - Qishloq xujaligi

Mutaxassislik: 60811100 – Dorivor o'simliklar yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi

Samarqand - 2025

Fan/modul kodi DO'FSB1408		O'quv yili 2025-2026	Semestr 1-2	ECTS — Kreditlar 10	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 6-4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Dorivor o'simliklar florasini va sistematikasi	150		150	300
2.	I. Fanning mazmuni				
<p>Fanni o'qitishdan maqsad - o'simliklar florasining chegaralanish tamoyillari va sistemati tarkibi, floraning geografik va genetik elementlari, o'simliklar qoplamining tarixiy o'zgarishi, floristik rayonlashtirish birliklari (floristik dunyo, floristik voxa, provinsiylar), birlik ajratish tamoyillari, o'simliklar sistematikasining davriyligi, uning hozirgi zamon evolyutsion nazariyasi bilan uzviy aloqadorligini o'rgatishdan iboratdir.</p> <p>Fanning vazifasi - nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, dorivor o'simliklarning florasini, nomenklaturasi, ularning klssifikatsiyaga solish, foydali o'simliklarni boshqacha qilib xom ashyo o'simliklari deb ham yuritish mumkin.</p> <p>Xom ashyo o'simliklari bu, tabiiy flora tarkibida uchraydigan bevosita to'g'ridan to'g'ri ishlatiladigan yoki qayta ishlov bergandan keyin ishlatilishi mumkin bo'lgan turlarni o'rganish va ilmiy dunyoqarashini shakllantirish.</p>					
<p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p>					
<p>1-mavzu. Kirish. Dorivor o'simliklar florasini va sistematikasi fanining maqsad va vazifalari.</p> <p>Dorivor o'simliklar florasini va sistematikasi fani haqida tushuncha. Fanning mazmun va mohiyati. Flora haqida tushuncha. Sistemati haqida tushuncha. Dorivor o'simliklar florasini to'g'risida ma'lumot. Dorivor o'simliklar sistematikasi. O'zbekistonda keng tarqalgan dorivor o'simliklar ahamiyati. Dorivor o'simliklarning ishlatilishi. Dorivor o'simliklari to'g'risida umumiy tavsif.</p>					
<p>2-mavzu: O'simliklar florasini. Floraning chegaralanish tamoyillari</p> <p>Floraning chegaralanish tamoyillari va sistemati tarkibi. Floraning geografik va genetik elementlari. Taxtyadjan sistemasi. O'simliklar qoplamining tarixiy o'zgarishi, floristik rayonlashtirish birliklari (floristik dunyo, floristik voxa, provinsiylar). Birlik ajratish tamoyillari</p>					
<p>3-mavzu: O'simliklarning mintaqalar bo'yicha tarqalishi</p> <p>Yer shari o'simliklar qoplami. Mintaqalar bo'yicha o'simlik dunyosining tarqalishi. Sovuk iklim, Subtropik va tropik iklim o'simliklari. Mu'tadil iklim o'simliklari. Cho'l zonasi o'simliklari. O'simlik dunyosining xalq xo'jaligi va farmatsevtika sanoatidagi ahamiyati.</p>					
<p>4-mavzu. O'simliklarni geografik areali.</p> <p>O'simliklarning tarqalish turlari, kosmopolit, keng arealli, tor arealli va endemik turlar haqida tushuncha. Yuqori taksonlarning areallari, areal dinamikasining kelib chiqishi va tarqalishi. Relikt o'simliklar va uning tiplari, endem o'simliklar. O'zR "Qizil kitobi"ga kiritilgan dorivor o'simliklar darajalari.</p>					

ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

12-mavzu. Qizilchadoshlar oilasi - Ephedraceae

Qizilchadoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Qizilchadoshlar oilasining dorivor vakillari. Qizilchadoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Qizilchadoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

13-mavzu. Ginkgodoshlar oilasi - Ginkgoaceae

Ginkgodoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Ginkgodoshlar oilasining dorivor vakillari. Ginkgodoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Ginkgodoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

14-mavzu. Sarvdoshlar oilasi - Cupressaceae

Sarvdoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Sarvdoshlar oilasining dorivor vakillari. Sarvdoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Sarvdoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

15-mavzu. Magnoliyadoshlar oilasi - Magnoliaceae

Magnoliyadoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Magnoliyadoshlar oilasining dorivor vakillari. Magnoliyadoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Magnoliyadoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

16-mavzu: Zirkdoshlar oilasi - Berberidaceae

Zirkdoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Zirkdoshlar oilasining dorivor vakillari. Zirkdoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Zirkdoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari,

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti 60811100-Dorivor o'simliklar yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi ta'lim yo'nalishi talabalari uchun "Dorivor o'simliklar floras va sistematikasi" fanidan tayyorlangan o'quv dasturiga

TAQRIZ

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Biologiya, ekologiya va dorivor o'simliklar" kafedrasida dotsenti, b.f.f.d. (PhD), M.X.Begmatova va assistent b.f.f.d. (PhD), Dustov B.S lar tomonidan tuzilgan bo'lib, bakalavriyat ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavr tayyorgarligining zaruriy mazmuni va darajasiga qo'yilgan talablarga mos ravichda tayyorlangan.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 26 noyabrda PQ-4901-son "Dorivor o'simliklarni yetishtirish va qayta ishlash, ularning urug'chiligini yo'lga qo'yishni rivojlantirish bo'yicha ilmiy tadqiqotlar ko'lamini kengaytirishga oid chors tadbirlar to'g'risida"gi va 2022 yil 20 maydagi PQ-251-son Dorivor o'simliklarni madaniy holda yetishtirish va qayta ishlash hamda davolashda ulardan keng foydalanishni tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorlari qabul qilindi.

Bu qarorlarda dorivor o'simliklarni madaniy holda yetishtirish va qayta ishlashni yanada rivojlantirish, sohaning eksport salohiyatini oshirish, shuningdek, ushbu sohada ta'lim, fan va ishlab chiqarish jarayonlarini birlashtirish va Dorivor o'simliklar floras va sistematikasi bo'yicha hududlarni ixtisoslashtirish ishlari belgilab berilgan.

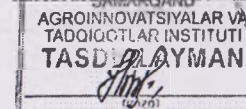
Ushbu fan dasturi oliy ta'limning Davlat ta'lim standartlari bo'yicha 60811100-Dorivor o'simliklar yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi ta'lim yo'nalishi talabalari uchun tayyorgarlik darajasi va zaruriy bilimlar mazmuniga ko'ra "Dorivor o'simliklar floras va sistematikasi faniga qo'yiladigan talablarga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzilgan fan dasturi unga qo'yiladigan talablardan kelib chiqqan holda O'quv fanining dolzarbligi, maqsadi va vazifasi; asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari), amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar, mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari bo'limlardan iborat bo'lib, bu bo'limlar mazmuni atroflicha yoritib berilgan.

Taqriz "Dorivor o'simliklar floras va sistematikasi" fanidan qilinayotgan namunaviy dastur Oliy ta'limning DTS va malaka talablarig mos keladi va u yuqorida ko'rsatilgan yo'nalishlar bo'yicha yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash imkoniyatini beradi deb hisoblayman.

Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti "Dorivor o'simliklar va qayta ishlash texnologiyasi" kafedrasida dotsenti b.f.f.d. (PhD)

Y.Sh.Tashpulatov

Dorivor o'simliklar floras va sistematikasi fanining o'quv dasturi dunyoning nufuzli Xalqaro (QS va THE) reytinglarida TOP-300 talikka kirgan quyidagi oliy ta'lim tashkilotlarining ta'lim dasturlari asosida ishlab chiqilgan

№	O'quv dasturidagi mavzu nomi	TOP-300 ta'lim dasturi bo'yicha Xorijiy oliy ta'lim tashkiloti nomi	Top-300 ta'lim dasturi asosida kiritilgan qo'shimchalar
1	1-mavzu. Amaliy O'simliklar sistematikasi tahlili va lotincha (nomenklatura) nomlarni o'qish qoidalar. Gerbariyalar tuzish: gidrofil dorivor o'simliklar namunasini tayyorlash	UNIVERSITAT DE BARCELONA https://www.ub.edu/pladocent/?cod_giga=363581&curs=2024&idioma=ENG	O'simliklar sistematikasini tahlil qilish, Suvli muhitda o'sadigan gidrofil dorivor o'simliklarning yig'ish va quritish usullari, Gidrofil dorivor o'simliklar namunasini tayyorlash
2	24-mavzu. Amaliy Bargizub o'simligining tuzilishi, xalq tabobatida ishlatilishi	Reproductive strategy of medicinal plants University of Hamburg, QS-275, THE106, ARWU https://www.hnbg.ac.in/sites/default/files/2020-11/Revised%20Syllabus%20of%20M.Sc%20M.AP.pdf	Zubturmudoshlar oilasi klassifikatsiyasi.. Zubturmudoshlar oilasi ahamiyati va ishlatilishi. Zubturmudoshlar oilasi oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi.
3	30- mavzu. Amaliy Dorivor o'simliklar vegetativ ko'payish usullari.	UNIVERSITAT DE BARCELONA https://www.ub.edu/pladocent/?cod_giga=363581&curs=2024&idioma=ENG	Dorivor o'simliklar vegetativ ko'payish usullari.

Toksonlar va ularning kelib chiqishida areallarning ahamiyati.

5-mavzu: O'simliklar sistematikasining ekologik muhitlar bilan bog'liqligi.

O'simliklarning rivojlanishi va shakllanishida abiotik va biotik omillarning roli. Abiotik omillar va ularning ahamiyati. O'simliklar ekologiyasi haqida tushuncha. O'simliklarning tarqalishi va ekologik sharoitlar. O'simliklarning hayotiy shakli, ekologik formalari va klassifikatsiyasi (guruhlanishi). Raunkiyer sistematikasi.

6-mavzu. O'simliklar sistematikasi va o'simliklarni aniqlashni o'rganish.

O'simliklarni o'rganish tarixi. O'simliklar sistematikasining vazifalari. Sistematik birliklar (kategoriyalar) ning nomlari va qo'shimcha (affiks)lari. Dorivor o'simlik gerbariyalari bilan tanishish. O'simliklarning lotincha nomlarini o'qish qoidalar. O'simliklarni aniqlash.

7-mavzu: O'simliklar sistematikasi. Tuban o'simliklar

O'simliklar sistematikasining maqsadi va vazifasi, usullari, Tuban o'simliklar va ularning ahamiyati. Tuban o'simliklarning o'ziga xos xususiyatlari. Bakteriya, zamburug' va lishayniklar haqida umumiy tushincha. Ularni ahamiyati va biosferadagi roli. Tuban o'simliklarning dorivorlik xususiyatlari va tabobatda ishlatilishi.

8-mavzu. Qirqbo'g'imlilar bo'limi-Equisetophyta

Qirqbo'g'imlilar bo'limi klassifikatsiyasi. Qirqbo'g'imlilar bo'limining dorivor vakillari. Qirqbo'g'imlilar bo'limining ahamiyati va ishlatilishi.

Qirqbo'g'imlilar bo'limining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

9-mavzu. Paprotniksimonlar bo'limi-Polypodiophyta

Paprotniksimonlar bo'limi klassifikatsiyasi. Paprotniksimonlar bo'limining dorivor vakillari. Paprotniksimonlar bo'limining ahamiyati va ishlatilishi. Paprotniksimonlar bo'limining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

10-mavzu. Urug'li o'simliklar-Spermatophyta

Urug'li o'simliklar klassifikatsiyasi. Urug'li o'simliklarning dorivor vakillari. Urug'li o'simliklarning ahamiyati va ishlatilishi. Urug'li o'simliklarning vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

11-mavzu. Ochiq urug'lilar bo'limi-Gymnospermae

Ochiq urug'lilar bo'limi klassifikatsiyasi. Ochiq urug'lilar bo'limining dorivor vakillari. Ochiq urug'lilar bo'limining ahamiyati va ishlatilishi. Ochiq urug'lilar bo'limining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda

22-mavzu: Dalachoydoshlar oilasi - Hypericaceae

Dalachoydoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Dalachoydoshlar oilasining dorivor vakillari. Dalachoydoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Dalachoydoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

23-mavzu: Xurmodoshlar, safsandoshlar oilasi Ebenaceae

Xurmodoshlar, safsandoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Xurmodoshlar, safsandoshlar oilasining dorivor vakillari. Xurmodoshlar, safsandoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Xurmodoshlar, safsandoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

24-mavzu: Qovoqdoshlar oilasi – Cucurbitaceae

Qovoqdoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Qovoqdoshlar oilasining dorivor vakillari. Qovoqdoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Qovoqdoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

25-mavzu: Kovuldoshlar oilasi - Capparaceae

Kovuldoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Kovuldoshlar oilasining dorivor vakillari. Kovuldoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Kovuldoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

26-mavzu: Karamdoshlar oilasi - Brassicaceae

Karamdoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Karamdoshlar oilasining dorivor vakillari. Karamdoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Karamdoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

27-mavzu: Gulxayridoshlar oilasi – Malvaceae

Gulxayridoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Gulxayridoshlar oilasining dorivor

poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 bet.

5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 bet.

6. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohatlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2023. – 398 bet.

7. Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. Toshkent "O'zbekiston" 2024. – 481 bet.

8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.

9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.

10. Abu Ali ibn Sino. Tib qonunlari. 2-kitob. Toshkent. 1994. 210 bet.

11. Kimon Hadjibiros. Ecology and Applied Environmental. 2014 by Taylor & Francis Group, LLC CRC Press is an imprint of Taylor & Francis Group, an Informa business. 268-pp.

Axborot manbaalari

1. www.Ziyo.net
2. www.uralrti.ru
3. www.twirpx.com

7. Fan dasturi Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti huzuridagi "840000-Veterinariya" ta'lim sohasi bo'yicha Kengashning 2025-28.08dagi 3 sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8. **Fan/modul uchun ma'sul:**
M.X.Begmatova - SamDVMChBU, "Biologiya, ekologiya va dorivor o'simliklar" kafedrasini mudiri, dotsent, biologiya fanlari falsafa doktori (PhD).
B.S.Dustov - SamDVMChBU, "Biologiya, ekologiya va dorivor o'simliklar" kafedrasini, assistant, biologiya fanlari falsafa doktori (PhD).
9. **Taqrizchilar:**
M.Hasanov –Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Botanika kafedrasini dotsenti, qishloq xo'jalik fanlari falsafa doktori (PhD).
Y.Sh.Tashpulatov- Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti Dorivor o'simliklar va oziq-ovqat texnologiyasi kafedrasini mudiri dotsenti, biologiya fanlari falsafa doktori (PhD).

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti 60811100-Dorivor o'simliklar yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi ta'lim yo'nalishi talabalari uchun "Dorivor o'simliklar florasini va sistematikasi" fanidan tayyorlangan o'quv dasturiga

TAQRIZ

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Biologiya, ekologiya va dorivor o'simliklar" kafedrasida dotsenti, b.f.f.d. (PhD), M.X.Begmatova va assistent b.f.f.d. (PhD), Dustov B.S lar tomonidan tuzilgan bo'lib, bakalavriyat ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavr tayyorgarligining zaruriy mazmuni va darajasiga qo'yilgan talablarga mos ravichda tayyorlangan.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti 2020 yil 10 aprel "Yovvoyi xolda o'suvchi dorivor o'simliklarni muhofaza qilish, madaniy holda etishtirish, qayta ishlash va mavjud resurslardan oqilona foydalanish" chora-tadbirlari to'g'risida № Pq-4670-sonli qarorida keltirilganidek so'ngi yillarda dorivor o'simliklarni muhofaza qilish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, dorivor o'simliklar etishtiriladigan plantastiyalar tashkil etish va ulardan qayta ishlash borasida izchil islohatlar amalga oshirilmoqda.

Bu qarorlarda dorivor o'simliklarni madaniy holda yetishtirish va qayta ishlashni yanada rivojlantirish, sohaning eksport salohiyatini oshirish, shuningdek, ushbu sohada ta'lim, fan va ishlab chiqarish jarayonlarini birlashtirish va dorivor o'simliklarni yetishtirish bo'yicha hududlarni ixtisoslashtirish ishlari belgilab berilgan.

Ushbu fan dasturi oliy ta'limning Davlat ta'lim standartlari bo'yicha 60811100-Dorivor o'simliklar yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi ta'lim yo'nalishi talabalari uchun tayyorgarlik darajasi va zaruriy bilimlar mazmuniga ko'ra "Dorivor o'simliklar florasini va sistematikasi" faniga qo'yiladigan talablarga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzilgan fan dasturi unga qo'yiladigan talablardan kelib chiqqan holda O'quv fanining dolzarbligi, maqsadi va vazifasi; asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari), amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar, mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar; asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari bo'limlardan iborat bo'lib, bu bo'limlar mazmuni atroflicha yoritib berilgan.

Taqriz "Dorivor o'simliklar florasini va sistematikasi" fanidan qilinayotgan namunaviy dastur Oliy ta'limning DTS va malaka talablari mos keladi va u yuqorida ko'rsatilgan yo'nalishlar bo'yicha yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash imkoniyatini beradi deb hisoblayman.

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti
Botanika kafedrasida dotsenti q.x.f.f.d. (PhD)

M.Hasanov

yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

17-mavzu: Ayiqtovondoshlar oilasi – Ranunculaceae

Ayiqtovondoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Ayiqtovondoshlar oilasining dorivor vakillari. Ayiqtovondoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Ayiqtovondoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

18-mavzu: Ko'knordoshlar oilasi - Papaveraceae

Ko'knordoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Ko'knordoshlar oilasining dorivor vakillari. Ko'knordoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Ko'knordoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

19-mavzu: Sho'radoshlar oilasi – Chenopodiaceae

Sho'radoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Sho'radoshlar oilasining dorivor vakillari. Sho'radoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Sho'radoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

20-mavzu: Ziradoshlar va Jiydadoshlar oilasi

Ziradoshlar va Jiydadoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Ziradoshlar va Jiydadoshlar oilasining dorivor vakillari. Ziradoshlar va Jiydadoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Ziradoshlar va Jiydadoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

21-mavzu: Yong'oqdoshlar oilasi - Juglandaceae

Yong'oqdoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Yong'oqdoshlar oilasining dorivor vakillari. Yong'oqdoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Yong'oqdoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.

o'rganish qoidalar.

5. Ko'knordoshlar va Shotaradoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlil va o'rganish qoidalar.

6. Tutdoshlar va Gazandadoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

7. Yong'oqdoshlar va Qayindoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

8. Sho'radoshlar va Torondoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

9. Qovoqdoshlar va Kovuldoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

10. Karamdoshlar, Gulxayridoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

11. Ra'nodoshlar oilasi turkumi turlarini nomenklaturasini.

12. Dukkakdoshlar va Toshbaqatoldoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

13. Zig'irdoshlar va Yoronguldoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

14. Ziradoshlar va Jiydodoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

15. Ruyandoshlar, Zaytundoshlar va ituzumdoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

16. Yalpizdoshlar va Qoqidoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

17. Piyozdoshlar va Gulsafsardoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalar.

18. Dorivor o'simlik turkumi va turlarini aniqlash usullari. 19. Na'matak turkumi turlarini aniqlash usullari.

20. Yalpiz turkumi turlarini aniqlash usullari.

21. Mavrak turkumi turlarini aniqlash usullari.

22. Jiyda turkumi turlarini aniqlash usullari.

23. Ruyan turini aniqlash usullari.

24. Zubturum turkumi turlarini aniqlash usullari.

25. Toron turkumi turlarini aniqlash usullari.

26. Buyimodaron turini aniqlash usullari.

27. Qoqi - *Taraxacum L.* turkumi turlarini aniqlash usullari.

28. Omonqora turini aniqlash usullari.

29. Dalachoy turini aniqlash usullari.

30. Moychechak turini aniqlash usullari.

31. Arslonquyruq turlarini aniqlash usullari.

32. Isiriq turini aniqlash usullari.

33. Soya turini aniqlash usullari.

34. Irg'ay turini aniqlash usullari.

35. Qoraqat turini aniqlash usullari.

36. Kanakunjut turini aniqlash usullari.

37. Qatrong'i turini aniqlash usullari.

38. Tugmachagul turini aniqlash usullari.

39. Qurtana turini aniqlash usullari.

40. Kovul turini aniqlash usullari.

41. Qovoq turini aniqlash usullari.

42. Xurmo, safsan turini aniqlash usullari.

43. Yong'oq turini aniqlash usullari.

44. Otquloq turini aniqlash usullari.

45. Dorivor o'simliklar vegetativ ko'payish usullari.

Amaliy mashg'ulotlar zarur asbob uskunalar bilan jihozlangan auditoriyada bir guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalarini qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

Laboratoriya mashg'ulotlari zarur asbob-uskunalar va reaktivlar bilan jihozlangan auditoriyalarda bir guruhni (24 nafardan oshganda) ikkiga bo'lib o'tkazilishi lozim.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Jigarsimon yo'sinsimonlar (Marchatiopsida) sinfi.

2. Poya bargli yo'sinsimonlar (Bryopsida) sinfi.

3. Qirqbo'g'imtoifalar (Equisetophyta) bo'limi.

4. Qirqquloqtoifalar (Polypodiophyta) bo'limi.

5. Qarag'aytoifalar (Pinophyta) yoki ochiq urug'li (Gymnospermae) o'simliklar bo'limi.

6. Sagovniksimonlar (Cycadopsida) sinfi.

7. Ginkgosimonlar (Ginkgopsida) sinfi.

8. Magnoliyatoifalar (Magnoliophyta) yoki gulli, yopiq urug'li o'simliklar bo'limi.

9. O'simliklar sistematikasining qisqacha rivojlanish tarixi.

10. Taksonomik birliklar.

11. Ikki urug'pallalilar yoki magnoliyapsidalar (Magnoliopsida) sinfi.

12. Magnoliyadoshlar (Magnoliaceae) oilasi.

13. Ayiqtovonnomalar (Ranunculales) qabilasi

14. Zirkdoshlar (Berberidaceae) oilasi

15. Ko'knornomalar (Papaverales) qabilasi.

16. Gazandanomalar (Urticales) qabilasi.

17. Nashadoshlar (Sannabinaceae) oilasi.

18. Yong'oqnomalar (Junglandales) qabilasi.

19. Chinniguldoshlar (Caryophyllaceae) oilasi.

20. Sho'radoshlar (Chenopodiaceae) oilasi.

21. Toronnomalar (Polygonales) qabilasi.

22. Qovoqdoshlar (Cucurbitaceae) oilasi.

23. Tutdoshlar (Moraceae) oilasi.

24. Kovulnomalar (Capparales) qabilasi.

25. Lolasimonlar (Liliopsida) yoki Bir urug'pallalilar (Monocotyledoneae) sinfi.

26. Sutlamadoshlar (Euphorbiaceae) oilasi.

27. Ranonomalar (Rosales) qabilasi.

28. Zig'irdoshlar (Linaceae) oilasi.

29. Ziradoshlar (Apiaceae) oilasi.

30. Yopiq urug'lilarning kelib chiqishi.

Mustaqil o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan fanning

	xususiyatlarini hisobga olgan holda internet tarmoqlaridan foydalanib referat va uning taqdimoti, organlarning preparatini tayyorlashi, preparovka qilishi, xorijiy tillardagi adabiyotlardan foydalanishi, keys-stadi, vaziyatli masalalar to'plami ishlab chiqishi tavsiya etiladi.
3.	<p>V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari</p> <p>Talabalar bilishi kerak:</p> <p>Grammatikasi qonunlari asosida dorivor o'simlik tarkibi tuzishi, strukturasi va ularning nomenklaturasida maxsus qisqartirishlar, lotin tilida grammatik 12</p> <ul style="list-style-type: none"> sistema asosida atamalarni tog'risida <i>haqida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)</i> dorivor o'simlik bo'yicha o'simlik organlarini va ularni amaliyotda qo'llash; talaba yakka tartibdagi va umumiy terminlarni amaliy mashg'ulotda tahlil qilish usullarni qo'llashi, xulosa chiqarishi, muammoli vaziyatni hal etish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar to'plami va ulardan foydalanishi, ilmiy tushunchalarni tushuntira olishi, muammoli vaziyatlar bo'yicha yechimlarni <i>bo'lish va ulardan foydalana olish (ko'nikma)</i> lotin grammatikasi qonunlari asosida o'simlik atamalarni tuzishi; xatosiz retseptlarni o'qiy olishi, ilmiy tushunchalarni tushuntira olishi, muammoli vaziyatlar bo'yicha yechimlarni qabul qilish <i>ko'nikmalariga ega bo'lish. (malaka)kerak;</i>
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> ma'ruzalar; interfaol keys-stadilar; seminar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyixalar; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar;
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazoratni muvaffaqiyatli topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <p>1.M.X. Begmatova, A.A. Elmurodov, Sh.Sh. Shernazarov, A.A. Nurniyozov "Dorivor o'simliklar yetishtirish texnologiyasi" fanidan amaliy mashg'ulotlar uchun o'quv qo'llanma. "Fan ziyosi" nashriyoti Toshkent-2023. 204-bet</p> <p>2. Hamdamov, I., Hamdamova, E. I., Suvonova, G. A., & Begmatova, M. Botanika va o'simliklar fiziologiyasi. (Botanika qismi) Toshkent-2017. "Sano-standart" nashriyoti, 245-247 bet.</p> <p>3. P. Prator, M. M. Nabiyev "O'zbekiston yuksak o'simliklarining zamonaviy tizimi" O'quv qo'llanma. "O'qituvchi" nashriyot-matbaa ijodiy uyi Toshkent – 2007</p> <p>4. Folk medicine medicinal plants AQSH Baylor College of Medicine, QS-201, THE233, ARWU 2020.11page</p> <p>5. Shipunov, Alexey. Introduction to Botany. June 7, 2021 version. 192 pp. URL: http://ashipunov.info/shipunov/school/biol_154/</p> <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021.– 52 bet.</p> <p>4. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezigulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning</p>

	<p>vakillari. Gulxayridoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Gulxayridoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.</p> <p>28-mavzu: Ra'nodoshlar oilasi – Rosaceae</p> <p>Ra'nodoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Ra'nodoshlar oilasining dorivor vakillari. Ra'nodoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Ra'nodoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.</p> <p>29-mavzu: Burchoqdoshlar oilasi - Fabaceae</p> <p>Burchoqdoshlar oilasi klassifikatsiyasi. Burchoqdoshlar oilasining dorivor vakillari. Burchoqdoshlar oilasining ahamiyati va ishlatilishi. Burchoqdoshlar oilasining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi. Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.</p> <p>30-mavzu: Yalpizdoshlar – Lamiaceae va Qoqidoshlar -Asteraceae oilalari</p> <p>Yalpizdoshlar – Lamiaceae va Qoqidoshlar -Asteraceae oilalari klassifikatsiyasi. Yalpizdoshlar – Lamiaceae va Qoqidoshlar -Asteraceae oilalarining dorivor vakillari. Yalpizdoshlar – Lamiaceae va Qoqidoshlar -Asteraceae oilalarining ahamiyati va ishlatilishi. Yalpizdoshlar – Lamiaceae va Qoqidoshlar -Asteraceae oilalarining vakillarining dorivorlik xususiyatlari. Dorivor turlarining turli kasalliklarda ishlatilishi. Ularning farmatsevtik sohada qo'llanilishi.</p> <p>Har bir tur o'simlikning hayotiy shakli (bir yillik, ikki yillik, ko'p yillik, chala buta, buta, daraxt), asosiy organlar (poya, barg, ildiz, gul, meva) ning qisqacha morfologik tavsifi, gullash va meva hosil qilish muddatlari, yashash muhiti, mintaqalar bo'yicha tarqalishi, respublikamiz viloyatlarida uchrashi, lotincha va o'zbekcha nomlari o'rganiladi.</p> <p>III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p>Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</p> <ol style="list-style-type: none"> O'simliklar sistematikasi tahlili va lotincha (nomenklatura) nomlarni o'qish qoidalari. Qirqbo'g'imdoshlar va Qirqquloqdoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalari. Qizilchadoshlar va Sarvdoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va o'rganish qoidalari. Zirkdoshlar va Ayoqtovdoshlar oilasi turkumi turlari nomenklaturasini tahlili va
--	---